

Nr 454.

Av herr **Anderson** i Linköping m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 229, angående beredande av stöd åt insättare i vissa sparbanker, m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 229 angående beredande av stöd åt insättare i vissa sparbanker innebär en principiellt betänklig utvidgning av statens skyldigheter gentemot den enskilde. Den stödaktion, som här föreslås, skulle i realiteten bliva ett rent statsunderstöd åt vissa grupper av insättare, som drabbats av kraschen i de ifrågavarande sparbankerna. Statshjälpen får därigenom en helt annan karaktär än tidigare stödaktioner vid inträffade bankkrascher. Dessa kunna icke på sakliga grunder åberopas som prejudikat för det nu föreslagna statsingripandet, men däremot kan detta i framtiden komma att anföras som stöd för långt gående krav på statshjälp i händelse av ekonomiska katastrofer, som oförskyllt drabba enskilda medborgare, vilka i statens rättsvårdande och övervakande verksamhet se en viss garanti för sin ekonomiska trygghet.

Oavsett de principiella betänkligheter, som måste resas mot förslaget att staten skall till en viss grad hålla insättarna i ett bankföretag skadeslösa för de förluster som vållas dem genom bankens iråkade obestånd, kunna invändningar göras mot den form för statens stödjeaktion, som i propositionen nr 229 föreslagits. Finansministern har betonat, både i propositionen och vid remissdebatten i andra kammaren, att allenast *billighetsskäl* motivera detta förslag. »Billighet» är emellertid ett ytterst tånjbart begrepp. Utan en prövning av varje enskilt fall — en prövning som av praktiska skäl är otänkbar — kan icke fastställas om billighets-skäl, talande för statshjälp, föreligga eller icke. I många fall kunna säkerligen starka billighetsskäl anföras till förmån för samma procentuella ersättning till insättare med 5,000 kronors behållning och därutöver som till insättare med några hundra kronors behållning. Den i propositionen gjorda begränsningen motiveras av statsfinansiella hänsyn och torde vara absolut nödvändig om icke hjälpaktionen skall få en omfattning som på-lägger staten en alltför stor börda. De från olika håll i riksdagen väckta motionerna om utvidgning av hjälpaktionen tyda emellertid på att starka krafter komma att sättas in på att uppmjuka villkoren för statsunderstödet och vidga gränserna för detsamma. Det föreligger av allt att döma en allvarlig fara för att den i propositionen föreslagna statshjälpen åt insättarna kommer, under intryck av opinionsyttringar från enskilda och

korporationer, att av riksdagen utökas på ett sätt som ur både principiella och statsfinansiella synpunkter måste väcka starka betänkligheter.

Även med hänsyn till svårigheterna att hålla tillbaka de växande kraven på en allt mera utvidgad statshjälp framstår därför ett avslag på propositionen såsom den riktigaste åtgärden. Därav behöver icke följa att staten undandrager sig att medverka till en sådan avveckling av kraschen, som räddar åt insättarna det mesta möjliga och samtidigt även skyddar låntagarna och deras borgensmän för de risker som en brådstörtad realisation skulle medföra. En sådan stödjeaktion skulle lämpligen kunna givas den formen att genom Kreditkassan staten lämnar stöd åt ett för avvecklingens utförande bildat likvidationsbolag.

Olika former för avvecklingsaktionen och statens medverkan vid denna kunna givetvis tänkas. I sakens nuvarande läge anse vi oss emellertid icke kunna göra någon annan hemställan än,

att riksdagen måtte lämna Kungl. Maj:ts proposition
nr 229 utan bifall.

Stockholm den 24 april 1929.

Ivar Anderson.

Carl Jansson.

Martin Skoglund.

B. G. Prytz.